

1.1 Verkeersdeelnemers

Doe je mee in het verkeer, dan ben je een verkeersdeelnemer. Er zijn verschillende soorten verkeersdeelnemers, ook wel weggebruikers genoemd.

Verkeer

Alle weggebruikers samen noemen we 'het verkeer'.

Weggebruiker

Iedereen die gebruikmaakt van de weg, is een weggebruiker. Hieronder vallen: voetgangers, fietsers, bromfietzers, bestuurders van een motorvoertuig of van een tram, bestuurders van een gehandicaptenuvoertuig of brommobiel, ruiters, geleiders van rij- of trekdieren en bestuurders van een bespannen of onbespannen wagen.

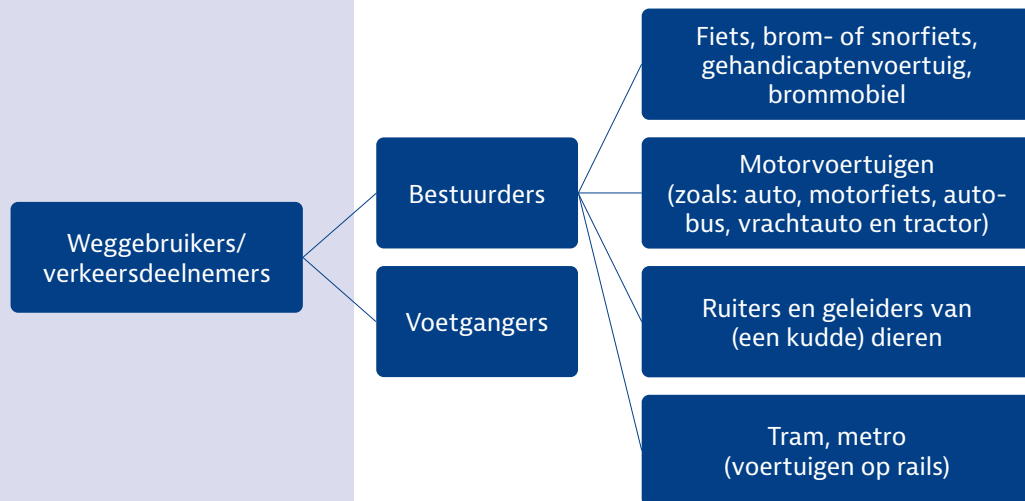

Voetganger

Iedereen die te voet deelneemt aan het verkeer, is een voetganger. Ook mensen die met een fiets, brom-, snor- of motorfiets aan de hand lopen en weggebruikers op rolschaatsen, skateboards of steps, worden als voetgangers gezien. Net zoals rolstoelgebruikers en bestuurders van een gehandicaptenuvoertuig die op het voetpad of trottoir rijden.

Bestuurder

Iedere weggebruiker is een bestuurder, behalve de voetganger.

Bestuurder van een motorvoertuig

De bestuurder zit achter het stuur van het motorvoertuig óf houdt toezicht op het besturen ervan. Denk aan je rijinstructeur tijdens de rijles en de examinerator tijdens het rijexamen.

Eigenaar van een motorrijtuig

Dit is de persoon die het voertuig heeft gekocht of langere periode gebruikt.

Militaire colonne

Bij een militaire colonne rijdt een aantal motorvoertuigen van een militaire of rampenbestrijdingsorganisatie onder leiding van één commandant achter elkaar.

Een militaire colonne herken je aan deze tekens:

1. het eerste motorvoertuig voert linksvoor een blauwe vlag;
2. alle motorvoertuigen die volgen, mogen linksvoor ook een blauwe vlag voeren;
3. het laatste motorvoertuig voert linksvoor een groene vlag;
4. alle voertuigen in de colonne rijden in ieder geval met dimlicht.

Uitvaartstoet

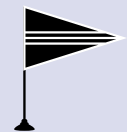

Deze stoet bestaat uit een rouwauto en volgauto's. Zij begeleiden een overledene of de as van een overledene naar de laatste rustplaats. Een uitvaartstoet -of rouwstoet- herken je aan het herkenningsteken. Elk voertuig in de stoet voert twee zwarte vlaggen met witte horizontale lijnen als herkenningsteken.

Tijdens jouw rijles ben jij de feitelijke bestuurder van de vrachtauto of camper. Je rijinstructeur is de juridische bestuurder. Rijd jij bijvoorbeeld een schade of word je geflitst voor te hard rijden, dan zijn de kosten hiervan voor de instructeur.

Een militaire colonne of uitvaartstoet mag je niet doorsnijden, maar moet je voor laten gaan.

Herkenningsteken.

Verkeersregelaars en verkeersbrigadiers

Verkeersregelaars en verkeersbrigadiers regelen het verkeer en zorgen voor de veiligheid van weggebruikers. Er zijn:

- beroepsverkeersregelaars (bij tijdelijke verkeersmaatregelen, vanaf 18 jaar),
- transportbegeleiders (begeleiden lange, hoge en brede transporten, vanaf 24 jaar),
- evenementenverkeersregelaars (vanaf 16 jaar),
- verkeersbrigadiers (oversteekhulp, vaak in de buurt bij scholen, vanaf 10 jaar).

Bestemmingsverkeer

Hieronder vallen bestuurders die toestemming hebben om op een weggedeelte te rijden dat voor andere bestuurders gesloten is. Dit omdat hun plaats van bestemming (woon- of werkadres) anders niet te bereiken is.

Kwetsbare verkeersdeelnemers

De Wegenverkeerswet neemt kwetsbare verkeersdeelnemers (voetgangers en fietsers) extra in bescherming. Raken zij namelijk betrokken bij een ongeval, dan is de kans op ernstig letsel voor hen veel groter.

Neem je de term kwetsbare verkeersdeelnemers wat ruimer, dan kun je ook denken aan weggebruikers die kwetsbaarder zijn vanwege hun leeftijd (kinderen en ouderen) of handicap (denk aan slechtzienden of slechthorenden). Andere risicogroepen zijn bromfietzers en motorrijders.

uitgezonderd bestemmingsverkeer

Bord C1 met onderbord.

Een verkeersdeelnemer die slechthorend is, kan dit symbool op zijn voertuig dragen. Zo kun je hier in het verkeer rekening mee houden.

Voertuigen 1.2

Behalve voetgangers en ruiters, stapt iedereen die de weg op gaat, in of op een voertuig. Voorbeelden van voertuigen zijn: fietsen, bromfietsen, gehandicaptenvoertuigen, personenauto's, treinen en autobussen.

Motorrijtuigen

Dit zijn alle voertuigen met een motor, die niet op rails rijden. Uitzondering is de fiets met trapondersteuning: dit is geen motorrijtuig.

Motorvoertuigen

Dit zijn alle voertuigen met een motor, die niet op rails rijden. De fiets met trapondersteuning, bromfiets en het gehandicaptenvoertuig zijn geen motorvoertuig.

Personenauto

Dit motorvoertuig op vier wielen is ontworpen voor het vervoer van maximaal 8 personen (exclusief de bestuurder). Voor het besturen van een personenauto is een rijbewijs B nodig.

Motorfiets

Dit motorvoertuig heeft twee wielen (en soms een zijspan of aanhangwagen). Bij het motorrijbewijs wordt onderscheid gemaakt tussen A1, A2 of A. Een motorrijder moet een helm dragen en een motorrijbewijs hebben.

Driewielig motorvoertuig

Dit motorvoertuig heeft drie symmetrisch geplaatste wielen en kan harder rijden dan 45 km per uur.

Bedrijfsauto

Dit motorvoertuig is bestemd voor het vervoer van goederen. Het voertuig en de goederen mogen samen een maximummassa van 3.500 kg hebben.

Vrachtauto

Dit motorvoertuig is bestemd voor het vervoer van goederen. De maximummassa van voertuig en goederen mag hierbij meer dan 3.500 kg zijn.

Aanhangwagen

Dit voertuig wordt door een ander voertuig voortbewogen.

Kampeerauto

Dit motorvoertuig is ingericht om in te overnachten en te verblijven. Een kampeerauto, of camper, heeft in ieder geval zitplaatsen, een tafel, een kookgelegenheid en slaapplekken.

Motorrijtuig of motorvoertuig?

Zoals je ziet lijken deze twee begrippen erg op elkaar. Het verschil zit hem in de bromfiets en het gehandicaptenvoertuig. Beide zijn geen motorvoertuig, maar worden wel gezien als motorrijtuig.

Maximummassa = het totale gewicht van een voertuig + lading.

Een bestuurder van een fiets met trapondersteuning is een fietser en valt onder de regels voor fietsers.

Fiets met trapondersteuning

Dit is een fiets met een elektrische hulpmotor met een vermogen van maximaal 0,25 kW. De aandrijfkracht valt weg zodra de fiets harder dan 25 km per uur gaat (of eerder, wanneer de bestuurder stopt met trappen).

Snorfiets

Dit motorrijtuig op twee wielen kent een maximale snelheid van 25 km per uur. Je herkent een snorfiets aan de blauwe kentekenplaat achterop. De bestuurder moet een helm dragen en een rijbewijs AM hebben.

Snor- of bromfietsen worden vaker aangeduid als 'scooters'.

Bromfiets

Dit motorrijtuig op twee wielen kent een maximale snelheid van 45 km per uur. Je herkent een bromfiets aan de gele kentekenplaat achterop. De bestuurder moet verplicht een helm dragen en een rijbewijs AM hebben.

Er zijn ook bromfietsen met drie of vier wielen (geen gehandicaptenvoertuig). Bijvoorbeeld de brombakfiets. Ook deze bromfietsen zijn voorzien van een gele kentekenplaat.

Speed-pedelec

Deze elektrische bromfiets met trapondersteuning wordt gezien als bromfiets en heeft een gele kentekenplaat. De bestuurder moet een helm dragen en een rijbewijs AM hebben.

Bijzondere bromfiets

Een bijzondere bromfiets is een licht en langzaam rijdend voertuig, dat door zijn speciale kenmerken geen normale bromfiets is. Zo moet een gewone bromfiets bijvoorbeeld een zadel hebben. Dit ontbreekt juist bij veel bijzondere bromfietsen. Niet alle bijzondere bromfietsen mogen in Nederland op de openbare weg rijden. Voor de bijzondere bromfietsen die wel zijn toegelaten, geldt een maximumsnelheid van 25 km per uur.

Brommobiel

De brommobiel is een bromfiets met drie of vier wielen en een carrosserie. De brommobiel lijkt op een kleine auto en volgt ook de regels van motorvoertuigen. Je herkent een brommobiel aan een rond wit bord met rode rand met het cijfer 45. De bestuurder moet een rijbewijs AM hebben.

Gehandicaptenvoertuig

Dit voertuig is ontworpen om een gehandicapte bestuurder te vervoeren. Het voertuig is maximaal 1,10 m breed en kan wel of geen hulpmotor hebben. Met hulpmotor is de maximale snelheid 45 km per uur. Toch is een gehandicaptenvoertuig geen bromfiets!

Autobus

Dit motorvoertuig is ingericht op het vervoer van meer dan 8 personen (de bestuurder niet meegerekend). Kortom: elk voertuig met meer dan negen zitplaatsen telt als een autobus.

Lijnbus

Deze autobus wordt ingezet als openbaar vervoer volgens de Wet personenvervoer 2000. Een lijnbus rijdt op vaste tijden een vaste route, volgens een dienstregeling.

Rijdt de bestuurder van een gehandicaptenvoertuig op het trottoir of voetpad, dan volgt hij de regels voor voetgangers. Hij mag dan maximaal 6 km per uur rijden.

T-100 bus

Voor een T-100 bus geldt een maximumsnelheid van 100 km per uur.

In Nederland is de maximumsnelheid voor autobussen 80 km per uur. Alleen de T-100 bus mag harder rijden: 100 km per uur. Deze bus heeft geen staanplaatsen en voldoet aan speciale veiligheidseisen.

Tram

Dit voertuig rijdt op rails en is hierdoor aan een vaste baan gebonden. Soms gelden er voor trams daarom andere verkeersregels. Meer hierover lees je verderop in de opleiding.

Vorrangsvoertuigen

Deze motorvoertuigen voeren in geval van nood optische en geluidssignalen, zoals blauwe zwaai-, flits- of knipperlichten en een tweetonige hoorn.

Voorbeelden van voorrangsvoertuigen zijn: ambulances, politieauto's, brandweerauto's of andere hulpverleningsdiensten. Bestuurders van voorrangsvoertuigen die zwaai-lichten en sirenes aan hebben staan, moet je altijd voor laten gaan en een vrije doorgang verlenen.

Dierenambulance

Dit motorvoertuig is ontworpen voor het vervoer van zieke of gewonde dieren. Hoewel het een ambulance heet, is het geen voorrangsvoertuig. De dierenambulance heeft geen sirene, wel een zwaailicht. Dit mag alleen aan als de dierenambulance stopt langs de weg om een gewond dier op te halen. Zodra het gewonde dier in de dierenambulance ligt, moet het zwaailicht uit.

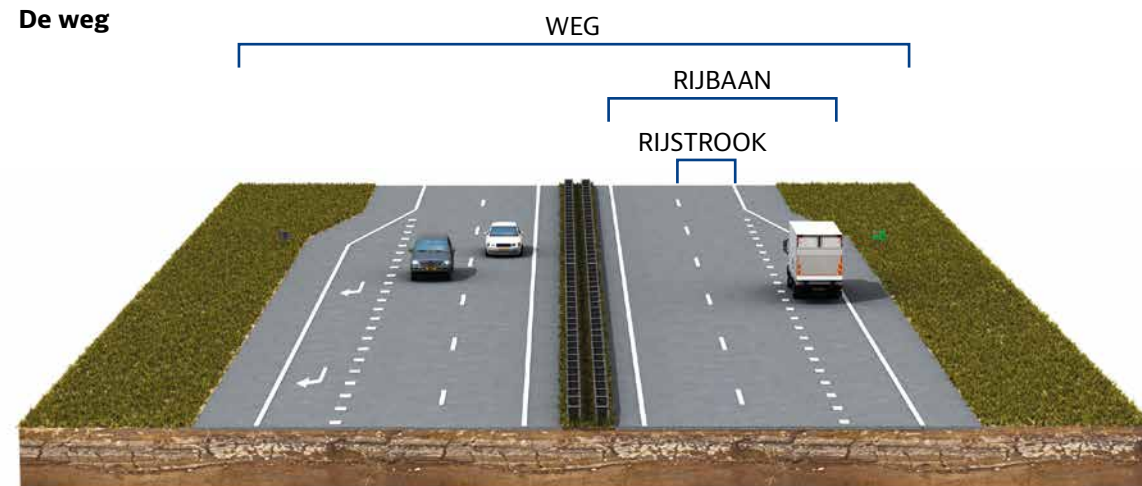
Wegen, weggedeelten en markeringen 1.3

Om deel te nemen aan het verkeer, stap je straks in de vrachtauto en ga je de weg op. Maar wat houdt het begrip 'weg' officieel in?

Onder 'weg' vallen alle voor het openbaar verkeer bedoelde wegen of paden. Ook paden, bermen en zijkanten van de weg horen hierbij. Net zoals bruggen en duikers (betonnen buizen die onder een weg doorlopen, om sloten met elkaar te verbinden).

De weg

Rijbaan

Dit deel van de weg is bestemd voor rijdende voertuigen, met uitzondering van fietspaden en fiets-/bromfietspaden.

Doorgaande rijbaan

Een rijbaan zonder invoeg- of uitrijstroken.

Rijstrook

Een deel van de rijbaan dat wordt gemarkeerd door doorgetrokken of onderbroken strepen. Een rijstrook is zo breed dat ook motorvoertuigen op meer dan twee wielen er veilig kunnen rijden.

Parkeerhaven of parkeerstrook

Dit verharde weggedeelte ligt langs de rijbaan en is bestemd voor stilstaande of geparkeerde voertuigen.

Kruispunt

Een kruispunt is een kruising of splitsing van wegen.

Overweg

Een overweg is een kruising van een weg en een spoorweg.

Fietsstrook

Een fietsstrook is een deel van de rijbaan dat gemarkeerd wordt door doorgetrokken of onderbroken strepen en een afbeelding van een fiets.

Busbaan of busstrook

Een busbaan is een rijbaan waarop in witte letters het woord 'BUS' of 'LIJNBUS' is geschilderd. Een busstrook is het deel van de rijbaan dat met een doorgetrokken of onderbroken streep van de rest van de rijbaan is afgescheiden. Op de busstrook staat in witte letters het woord 'BUS' of 'LIJNBUS' geschilderd.

- Een busbaan of -strook met het woord 'BUS' is bestemd voor lijnbussen, andere autobussen (zoals touringcars) en trams.
- Een busbaan of -strook met het woord 'LIJNBUS' is alleen voor lijnbussen en trams.

Autoweg

Deze weg herken je aan het bord G3. Alleen motorvoertuigen die harder dan 50 km per uur kunnen en mogen rijden, mogen de autoweg gebruiken. Borden langs de weg geven aan welke maximumsnelheid geldt, tot een snelheid van 100 km per uur.

Bord G3.

Autosnelweg

Deze weg herken je aan bord G1. Overdag geven borden een maximumsnelheid van 100 km per uur aan. 's Nachts geldt de maximumsnelheid van 130 km per uur, tenzij anders aangegeven. Kenmerken van een autosnelweg zijn gescheiden rijbanen, ongelijkvloerse kruisingen en vluchtstroken.

Bord G1.

Vluchthaven of vluchtstrook

Dit weggedeelte is met een doorgetrokken streep afgescheiden van de doorgaande rijbaan van een autoweg of autosnelweg. Een vluchthaven of vluchtstrook mag alleen worden gebruikt in geval van nood.

Spitsstrook

Een vluchtstrook kan tijdens de spits als extra rijstrook worden ingezet. Of je een vluchtstrook als spitsstrook mag gebruiken, kun je op twee manieren zien: aan verkeersborden of aan de matrixborden die boven de autosnelweg hangen.

Plusstrook

Dit is een extra rijstrook aan de linkerkant van de rijbaan. De plusstrook is smaller dan een gewone rijstrook en kan er tijdens de spits voor zorgen dat het verkeer beter doorstroomt.

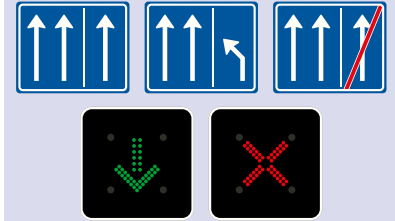
Invoegstrook

Een invoegstrook is een deel van de weg dat door een blokmarkering is afgescheiden van de doorgaande rijbaan. Bestuurders rijden de doorgaande rijbaan op via de invoegstrook.

Uitrijstrook

Een uitrijstrook is een deel van de weg dat door een blokmarkering is afgescheiden van de doorgaande rijbaan. Bestuurders verlaten de doorgaande rijbaan via de uitrijstrook.

Invoegen of uitvoegen is een bijzondere manoeuvre, je moet andere bestuurders voor laten gaan.

